

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Savoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Megjelenik minden szerdán.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FŐMUNKATÁRS: Dr. IMECS JÁNOS ÜGYVÉD.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Egyes lap ára 20 fill. Kéziratok nem adhatók vissza. Hirdetési díjak előre fizetendők. Nyilvántartási díjak soronként 40 fill.-ért közölhetnek.</p>
---	---	--	---

A középbirtokos hitele.

II.

Mint a megelőző számban említém, hitelviszonyaink egész rendszere, szervezetének egésze a közép földbirtokos osztályra nagyon szerencsétlen módon van kihegyezve.

Az egy záloglevéllel hitelviszonyainknak egészséges magva. A jelzáloghitelügy épen ezen oknál fogva nagy lendületet nyert is. A magyar földhitelintézet a szövetkezeti szellemnek kitűnő eredménye. Kétségkívül vannak szervezetében hiányok, de az bizonyos, hogy egy a kezelési szolid volta, mint az egész szervezetnek elméletileg helyes alapja úgy az alkotóknak, mint a mostani vezetőknek dicsőségére válik. A részvénytársaságok tevékenysége is kielégítő ezen a téren. Általában véve nagy megnyugvással kell veendőnk azt a tényt, hogy a záloglevél-kibocsátó intézetek kölcsönzési, a többi bekebelezett terhek rovasára gyarapodnak és bizonyára van is tér bőven előttük. Ma a bekebelezett terheknek mintegy két-ötöde van csak záloglevél útján fedezve, a többi háromötöd még meghódítható és meghódítandó tér. A záloglevelek biztosításáról hozott törvény a formát megadta, azonban a piac érdekében tulságos sok is volt a kibocsátás a záloglevelek visszaadónlése pénzpiacunkat komoly veszedelembe hozta. Egyes kisebb intézetek záloglevelei, melyek nem állandó természetű pénzeiket voltak kénytelenek így elhelyezni, mert eladási piac nyitására képtelenek voltak, megromlottak nemcsak az illető intézet, hanem a záloglevél-piacot is.

A záloglevél csak teljesen szolid, nagy összeköttetésekkel bíró vagy állandó természetű pénzekkel rendelkező intézet kezében éri el célját s épp

ezen természeténél fogva szükségképp centralizálásra törekszik. Önkénytelenül, a viszonyok nyomása alatt ebbe az irányba indult a vidéki takarékpénztárak központi szövetkezete s ez az elvezette obligatioi kiadásánál természetesen a hitelszövetkezetek központi intézetét is.

Ezen tévedés ára még nincs teljesen megfizetve. A magyar záloglevélnek még tetemes időig kell éreznie ezen elkövetett hibás lépés súlyát s a hibát elkövetett kisebb intézeteknek bekövetkezett bűnhődésével még nincs befolyezve a záloglevél piac nehéz helyzete. Pedig amilyen örömdetes volt a haladás ezen a téren, épp oly súlyos, nehéz a visszaesés. Magyarországnak még mindig nagyon sok jogos igénye van a záloglevél piacához. Hiszen, hogy mást ne is említsék, a ma bekebelezett 1800 millió koronára rugó intézeti és magánkövetelés nagy része jogosan és helyesen záloglevél útján volna fedezendő.

A hitel célja és formája között szembeszökő az összeköttetés. Az amelioratio hitele a befektetés tartamáig a járadékhitel az élet tartamáig volna helyesen felhasználható. Tényleg talajjavítási kölcsönjeink azonban rövidebb időre terjednek, ami nem is baj.

A járadékhitel még ezután lesz megteremtendő. Célja volna azon adósságok fedezése, melyek birtokszerzés céljából köttetnek.

Ezen két nagy csoporton kívül esik a hitelnek legkényesebb és éppen ezért leérzékenyebb része: az üzemi és személyi hitel. Ezen két fűjánál a hitelnek már hitelszervezeteinkben is nem a birtok, hanem a birtokos beszél. Míg a jelzálog- és járadékhitel mellett a hitelképesség megítélésére vagy éppen seummi, vagy csak minimális jelentőséggel bír a birtokos személye: az

üzemi és személyi hitelnél utóljára is ez a döntő.

Elvileg így kellene lenni, tényleg azonban ma másként van. A helyzet tényleg az, hogy hitelviszonyok nyomása alatt a központi intézetek s maga az osztrák-magyar bank is szorítja erre a vidéki intézeteket, hogy követeléseiket biztosítsák s akárhány vidéki intézet veszi fel mérlegébe váltó-tárczája jószágának kiemelésére, hogy abból annyi, meg annyi jelzálogilag is van biztosítva. Szembeszökő, hogy a gyakorlat tarthatatlan és indokolatlan.

A váltóforma és jelenlegi biztosítás nem fér össze. A vidéki intézetnek kényelmes, mert követelését biztosnak hiszi, az adós belenyugszik, mert másként nem kap hitelt.

Az adóssra nézve azonban ez a tény azt jelenti, hogy együttesen viseli mind a reál, mind a személyi hitel terhét: telekkönyvc megterhelve, hitele kimerítve a be- és kikebelezési költségek a nyakán, a mellett — esetleg drága — kezéseket keresnie kell s mindezek felett fizetni nema reál, de a személyi hitel kamatait.

Nem tuzozok, de sok család anyagi romlásának tragédiáját ide vezetem vissza. Innen aztán még csak egy ut van előre: a privat uszorás s azután az árverés.

Ezen a szomorú állapotban feltétlenül segíteni kell.

Király születése napján.

Csikszereida, 1907. aug. 18.

Bizonyára az agg uralkodó is olyan vegyes ünnepi érzelmekkel üli születésének immár 77-ik évfordulóját; mint mi hűséges alattvalói.

Uralkodása óta majdnem 60 év telt el Gyermek ember volt, mikor két ország uralkodójává lett; ma mint éltés aggastyán ugyan csak a két ország valija urának.

nádori méltóságot viselt. Ha másként nem tudnók, ebből is látszik, hogy aulikus hajlamu, tehát buzgó katolikus család tagjai voltak.

Igen természetes, hogy ha egyszer kedvelték Vajda Endrét s olyan jól fölvtették a dolgát, a lelke üdvösségéről sem feledkeztek meg. Mivel pedig mátkája, Veleczki Lidia katolikus lány volt, az akkori világban össze nem adták volna Vajda Endrét — ha rezonanz és protestánsnak marad — igazhitű menyasszonyával. Hiszen még Kossuth Lajost sem akarták összeköttetni Meszlényi Terézszel.

Igy lett Vajda Endre katolikus, míg anyafia Péter protestánsnak maradt.

Vajda Endréről tudjuk, hogy nem volt valami buzgó hívő. — én ezt közönlenségének tulajdonítom. Bizonyára ő protestánsnak sem volt valami erős hittávól, annál nagyobb volt a nembánomsága a katolikus vallásban. És ez meglátszik a fián is, rettenetes kételyei, vívódó tépelődései nem marczangolják vala „kárhuzatba mártott karmokkal”, ha oly tiszta, erős, tudományos fundamentomú vallásos világnézete van, mint bátyjának, Péternek.

De nem volt. És ezt apjától örökölte. Hiszen tudjuk, hogy mikor egy szörnyű balaszt folytán Vajda Endre és felesége életüket veszítették, nagyobbik fiuk és két leányuk pedig súlyosan megbesült: a falubeliek lerajzoltatták ezt a szerencsétlenséget s a templomban kifüggesztették, mintegy azt példázván vele: így jár, aki nem istenes ember!

Tehát vallásuk különbözősége sem ok fölvetésem ellen, sőt minden jel arra mutat, hogy valaha egy hitet vallottak.

Gratifikációval nem foglalkozom, nem is tudom értékelni tudományos becsét, de annyi bizonyos, hogy mikor a Vajda Péter kézírását láttam, megdöbbentett, mennyire hasonlít a V. Jánoséhoz.

Vajda Péter 1842-ben az új Természet-tudományi társulat titkára s ugyanakkor már

De mennyi változott azóta. Milyen reményekkel kecsegtette magát akkor az uralkodó. Egy eszmé hevitette: egygyé olvasztani a történelmileg teljesen elütő milliókat, különböző nyelvű és érzelmű milliókat.

A tette vágyó fiatal erő nem okult a történelem tanításán; nemcsak hogy nem koronázta meg magát, mikor hazánk felett az uralkodást átvette; de megengedte az osztrák centralistáknak a legféltelenebb tobzódását; lázításnak minősítették a magyarok szabadságszeretét, elfelejtették a magokat a magyarok rones szabadságára; hátuk megett feluszították a mindig kapható nemzetiségeket s ránk hozták az északi kolosszust.

De a vérbe fojtott szabadság fája még is csak kivirágzott.

Ferencz József dicső úrméját nemcsak a honvédsereg, de az olaszországi hadak is megverték, míg végre a porosz háborúban teljes lón megalázása.

Jól tudjuk, hogy ennek köszönhetjük azt a félszeg függelenséget, a minak most van. De azt is tudjuk, hogy erre hála Istennek újból van erünk.

Pedig 30 éven keresztül abban az álomban ringattuk magunkat, hogy sohase lesz rá szükségünk; hogy habsburgi fejedelmünk sohase fogják többé a magyar nemzeti eszme diadalának útját állani.

Hiszen ez ezme diadala az ő hatalmuk, az erős magyar nemzet az ő dicsőségük volna.

Egy rémes éjszaka azonban tönkre tette szép álmainkat, egy rémséges villanás bevilágított abba a piszkos kohóba, melynek Gesamtmonarchia a neve; s figyelmeztetett, hogy bizonyos szülőkörben, az uralkodó személyi gonosz tanácsadóinak hülye agyában most is él az ösztirodalmi elmélet; s legyünk készen rá, hogy ha az agg uralkodó többé nem is tér rá gyakorlatban erre az utra: négy évszázados ellenségünk bármelyik percben új életre kelhet.

Nem tehetünk róla, ha pár év óta ilyen gondolatok jutnak eszünkbe augusztus 18-án.

Ferencz József királyunk születésének évfordulóján eszünkbe juttatja, hogy aggastyán, az ő élete is véges, s akkor vajjon kit utódjává tesz az örökösödési törvény, nem fog-e

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A két Vajda.

(Irodalomtörténeti ötle.)

Falusi magányomban — unalom ellen — a magyar filozofiai költészetet kezdtem foglalkozni. S mint hogy engem is leginkább az író egyénisége és természete érdekel, s örök-kétig azon fázadozom, ha egy könyvet olvasok, hogy az írója lelkét találjam meg benne s az alkotást ő reá vonatkoztassam, s egyéniségéből értsem meg: igen természetes, hogy én inkább a magyar filozofus költők lelkét próbáltam vizsgálni. A véletlen folyamán összerakultak az asztalom az Aurora egy pár kötet, s a Vajda János költeményes holmija. Egyszerre kezdtem foglalkozni a két Vajda életével és költészetével, s ennek az eredménye lesz ez a — jól tudom — naiv, de kegyes lélekkel írott krónika.

Ugyanis nekem, olvasgatásaim során az az ötletem támadt, hogy a két Vajda közel rokona lehetett egymásnak. Az irodalomtörténetben ezt a kérdést seholsem fessezték, annyira belenyugodnak abba, hogy csak névrontóság forog fenn. Pedig ez nem csak egy mellékes életrajzi adat, hanem új világot vet a Vajda János költészetére, egyéniségére és fontos szempontot nyújt annak bírálatához.

Bizony nekem nincsenek erre nézve kétségbevonhatatlan adataim, egyiknek se szerelem be s a születési bizonyítványát, se a családját, de ötletemet tudom támogatni egy pár évvel, melyek azt valószínűvé teszik és gondolkodóba ejtik a hivatott irodalomtörténeteket is.

Eddig azért nem írtott senkinek eszébe a két Vajda között közeli rokonságot keresni, mert nyilván volt, hogy Péter a veszpréme-gyei Vanyolán született és lutheránus volt,

míg János Pesten látta meg a napvilágot, a fejezmegei Váalban nevelkedett, s a katolikus vallásra volt keresztelve. Maga Vajda János soha, de soha sem emlékezett erről. De hát Vajda János maga volt a zárkózottság, s lelővessel fenyegetett mindenkit, aki életrajzi adatokat szándékozott róla közé tenni. Amit tudunk is a Vajda János életéről, azt ő öntudatlanul ejtette el barátai előtt, s azoknak hiv kegyelele jegyzette fel halála után. Pedig, saj-ját bevallása szerint: „rendkívüli és senki által soha meg nem írt események játszottak bele múltjába.”

Hogyan került János apja, Endre föl Pestre? Tudjuk róla, hogy egyszerű szolgalegényből küzdötte föl magát főúrnak. Szolgalegények pedig nem teremnek Pesten, nyitvánvaló tehát, hogy ő valami tulajdoni falucskában született, s onnan állott az Örményi család szolgálatába. Az Örményieknek pedig nemcsak Fejérmegye északnyugati részében, de Veszprémmegyében, a pápai járásban is volt birtokuk, — talán Vanyola is az övéké volt — s így kerülhetett a esinos, ügyes jobbágy fiu a család belső szolgálatába. Korán föl kellett tűnnie ügyességével, mert máskülönben nem futhatott volna meg olyan szép carriéret, hogy mikor Jánoska még pendelyes gyerek volt, ő már uradalmi főerdész legyen s a vaali erdőszessziót teljesen ráhízzák. Tény, hogy V. Endre igen eszes ember volt, fia valószággal imádtá, s szerinte atyjában egy Napoleon veszett el. Ez pedig az ő szájában a dicsőret non plus ultrája, mert ő rajongó bálmulója volt a nagy korzikainak, úgy, mikor egy nyáron Schönbrunnban időzött, mindennap elment az udvari parkba, csakhogy járhasson az alatt a fák alatt, melyek egykor az ő eszményképe fölé borultak.

Örményi József (e néven első) a múlt század húszas éveiben országbíró s a Szent-István-rend nagykeresztes vitéze volt. Második Örményi József pedig a negyvenes években al-

a pesti lutheránus gimnázium id. tanára. Ugyan-ekkor hozzák be a 15 éves Jánost ebbe a kollegiumba. s szállásra Vajda Péterhez adják.

Miért viszik e messzi Pestre, s miért nem hagyják a közöles Székesfejervárt, a hol már megszokta ő is. S ha Pestre viszik, márt adják épen a lutheránus intézetbe őt, a katolikus fiut, holott van elég kath. középiskola Pesten? Hisz ez mégis csak előnyösebb lett volna neki, mint prot. kollegium.

Nyilvánvalo, hogy tisztán Vajda Péterért vitték oda Jánost.

Mert ha nem érte vitték volna oda, nem is adhatták volna hozzá szállásba. Egy sze-gény fiut Vajda Péterhez, aki már akkor országos hírl ember, aki 10 éves írói múlt fénye veszi körül, aki a Kisfaludy-Társaság (1837.) s az Akadémia (1841.) tagja, a ki már tanári és akadémiái fizetésén kívül nem csekély írói tiszteletdíjat kap.

Vajda János pedig nem tudott volna annyit fizetni, — bármennyire is nézzük az emberek jóságát — hogy az üzleti szempont Vajda Pétert kényelméért kárpótolja. De meg Vajda János nem volt urfi, hogy apja nagy fizetség árán, pénzen vásároljon számára kényelmet, mint ez cselekszik vala a gazdag nemzs urak. V. Endrénék összes fizetése 100 váltóforint volt 3 hold kerttel. Ez pedig akkor som volt a Dárius kincse, hogy abból egy országos hírl pesti tanárnál neveltessek az egyik fiukat, mikor még otthon 4 gyerek pusztítja a kenyeret.

Vajda Péter tehát csak mint közeli rokonát, öccsét vehette magához a serdlő Jánoskát s tartotta ott addig, míg Szarvasra ment. Körülbelül másfél évig.

Mert e hypothesis nélkül egyáltalában nem tudjuk az eseményeket megérteni, míg ennek fölvetésével egyszerre minden világos és magától értetődő lesz.

Cz.

azokra hallgatni, kik most ha nem is némultak el, de könnyűbűnök.

A magyar nemzet törekvéseinek ezek az eszmék állják útját; vajjon sikerül-e valaha végleg elfojtani; sikerül-e végre a magyar király jogait régi fényükbe vissza állítani?

A magyar nemzet pedig jó, ha ilyenkor elmélkedik ezekről; elkéssül a küzdelemre; mert a harc elkészülésének legbiztosabb módja, ha mindig készen vagyunk rá.

Adja a Gondviselés, hogy a nemzet és királya között álljon végre vissza a kölcsönös megértés, az érzelmeik közössége; mert az utóbbi évek nemhogy összehozták, hanem el-távolítottak egymástól.

Ez a nemzet lojalis, királyhű, bárki fején ragyogjon Szent-István koronája, tiszteli: ha érzelmei vászonására találunk: akkor nagygyűlésen és királya hatalmassá.

Vasuti katasztrófa.

Mindenki annak a borzalmas vasuti katasztrófának a hatása alatt áll, amely folyó hó 15-én délután 2 órakor a Csikszereda és Madéfalva között lévő vonalrészén történt.

Olvasóink bizonyára ismerik az eset minden részleteit.

Ki hitte volna, hogy ilyen szerencsétlenség ide lenn a sík pályán megtörténhessenek: mindenki a Csikszentmihály és Gyimesfelsőlök között fekvő vonalrészét tekintette olyanoknak, a mely veszedelmet rejthet magában.

De tíz év alatt, hála a Gondviselésnek, semmi komolyabb baj nem történt.

A szerencsétlenség tudvalevően azzal a vonattal történt, amely 2 óra után érkezik Csikszeredába Gyimes felől.

Még eddig hivatalosan meg nem állapított ok miatt alig, hogy az országot felett vezetett viadukton keresztül haladt, a mozdony lesiklott a vágányról. 50-60 méter távolságon keresztül haladt így a töltésen; össze vágódva a talpfákat és kigyószertlen megrongálva a sineket.

Talán semmi számbavehető baleset nem történt, mert a mozdonyvezető a bajt észre véve, a gőzfeket teljes gőzzel működésbe hozta, s így a vonat teljes sebességét már fékezte, ha egy átérés utba nem esik; ezen azonban a lesiklott vonat át nem haladtatott, hanem elől a mozdony a körülbelül 3 és fél méter magas töltésről lezuhant, magával rántva a szerkeszt is. Itt azonban akadályba ütközött, ereje ellankadt; s a többi kocsi eleven erejétől a podgyász- és az I-II. osztályu kocsi összetörtött; egy II. osztályu kocsi megrongálódva oldalra dől.

Izsonyu vált az a kép, amit a rombolás képe mutatott. A maga nemében páratlan, látni, egy pár másodperc alatt a rombolást.

Hátha még hozzá vesszük az emberi életben és testi épességben esett helyrehozhatatlan kárt.

A vonat személyzete közül Pál Tamás mozdonyvezető és Miklós Sándor a bitor katonas hősies kitartásával a veszélytől dacára helyeiken maradtak; s mindketten súlyos sebesüléseket szenvedtek, előbbi arcán egy borzasztó vágott sebet, az utóbbi égett sebeket és agyrázkódást.

Legmegrázóbb az a gyász, amely Berger K. Lajost, keszthelyi gazd. akad. tanárt érte, aki feleségét, Franki Bódogné testvérét vesztette el. Bergerék, Frankléval és kis gyermekével Gyimesen kiránduláson voltak; és haza igyekeztek.

Csodálatos és szerencsétlen véletlen közreműködése volt az oka a vendégül látott Bergerné halálának. Halálát az orvosok fuladáshól magyarázzák; de hogy tényleg mi módon történt, senki sem tud róla számot adni.

A kiránduló társaság tagjai is mindnyájan szenvedtek sérüléseket; de nem életveszélyesek.

Súlyos sebesüléseket szenvedett Kirchner Elza müncheni illetőségű urnó, ki Romániában egy hercegi családban nevelőnő s éppen szülői látogatására indult; kulcsosontja és ballabának felső szára eltörtött, azonkívül több zuzott sebből folyt a vére.

Bácker Rudolf homlokán szenvedett erősebb sérüléseket.

A katasztrófától az utasok megrémültek, sokan eszméletüket veszítették úgy, hogy az első percekben halotti csend volt a gyászos eset színhelyén; míg nem az oda eiető emberek a súlyosabban sérülteket megzabadoztatták kínos helyzetükből.

Mintegy félóra múlva érkezett meg Csikszeredából a segély vonat s vele dr. Kolonics Dénes körorvos; ki a sebesülteket bekötözte; s a vonaton a csikszeredai megyei kórházba szállíttatta.

Csikszeredában óriási megdöbbenést keltett a katasztrófa híre, igen sokan a helyszíni-re siettek.

Mindenki kutatja, keresi a baj okát. Nem tudjuk a hivatalos vizsgálat fog-e valami pozitív okot megállapítani; de azt vesszük, hogy a **közvélemény tolmácsolói vagyunk, mikor kifejezését adunk annak az aggodalmunknak, hogy a helyrehozhatatlan veszteséget a pályas-**

test okozta és kérjük a hatóságot, hogy jövőre a pálya fentartását a legaggodalomkodóbb gondoskodással őrizze ellen.

Egy emberi élet gyászosa kioltása drágább, mint a világ összes vasúja.

Bármily nagy legyen a társadalmi részvét, bármily dusan kárpótolja az állam a szerencsétlenekek; sohasem tudja visszaadni, a meghaltak az életet, a férjnek a hitvest, a gyermekeknek az anyát.

Ki kell még emelnünk annak a fegyvergyakorlatra bevonult gépészek dicsőretre méltó magatartását, aki a megdöbbenés első pillanatában segítségére ment a sebesülteknek; a fűtőt iszonyu helyzetéből kiszabadította; az utasok mentésében a legerényebben fáradozott és a kazán gőszelvények kiuyitása által alejét vette egy esetleges kazán robbanásnak, amire bizony a rettenetes helyzetben senki sem gondolt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezések. A ludovika-akadémia tisztte avatási ünnepén Bujthy Ödönt a brassói m. kir. 24. honvéd gyalogezredhez hadnagygyá nevezték ki.

A földmivélellyi miniszter Kövály László és Imre Dénes erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká; Esztergár Bálint Krippel Móríczt főerdészeket erdömesterré; Küzly Árpád erdészert főerdészsé és Becher Adolf erdészjelöltet erdészszé, Kiss Ernő és Máthé Ambrus főerdészeket erdömesterekké nevezte ki.

Az igazságügyminiszter Császár László székeljudvarhelyi kir. törvényszéki jegyzőt a helybeli kir. törvényszékhez albirónak nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fleissig Jakab gyergyóbakási izr. hitfelekezeti tanítót az odaváló állami elemi népiskolához tanítóvá nevezte ki.

— Eljegyzés. Lajos Ignác kir. adótiszt, városunk szülőtte a napokban jegyezte el Somogyi Rózsikát Polgárdin.

— Hymen. Nagyatádi Huszár Lajos máv. tisztviselő Irén leányát Budapesten folyó hó 18-án vezette oltárhoz csikszentléleki Szász Rezső, a m. kir. államasutak tisztviselője. — Mateovicsi dr. Plukovich Sándor újvidéki kath. magyar főgimnáziumi rendes tanár eljegyezte Vértessziget Gyergyóditőről.

— Főesperesi beiktatás. Folyó hó 15-én volt Rancz János nagyboldogasszonyi plebános felsziki kerületi főesperesi beiktatása Csikszentléleken. A beiktatást Hosszu Ferenc, kásonalcsiki főesperesi, csikszentkirályi plebános végezte, az új főesperesi maga mondotta el az ünnepélyes szentmisét s az ő megszokott ekézásával gyönyörű beszédet tartott hűveihez. Szentmise után az új főesperest üdvözölte Bálinth Lajos alesperesi-plebános a kerületi papság. Ráduly Benjámin kántortanító a tanítók nevében. Az új főesperesi meghatva választott az üdvözlésekre. Üdvözlések után az új főesperesi vendégzerető asztalánál fényes ebéd volt, melyen ott voltak Küllay Ulul főispán, Fejér Sándor alispán, Kovács Antal úrvaszerkesztői elnök, dr. Balló István kir. tanfelügyelő, Balogh Ferenc nyug. honvéd alezredes, Gecző Béla trvszki bíró, dr. Fejér Antal ügyvéd s a kerületi papság teljes számban. A házignazda legelőször az erdélyi püspököt köszöntötte fel, akit a társaság táviratilag üdvözölt. Nagy hatást keltett a főispán beszéde, melyhez hasonlólt alig mondottak Csikban; az új főesperest éltette. Fejér alispán a világiak és egyháziak közötti szűkeges egyetértést köszöntötte fel. Még több felkőszöntő hangzott el, melyekből kitűnt, hogy vármegyénkben a világiak és egyháziak között megrontott egyetértés íme valahára teljesen helyreállott s a jövőben bizonyára megtermi gyümölcsseit.

— Gyergyó-Szentmiklós rendezett tanácsu város. A belügyminiszter a vármegye közönségéhez leadott 72068—1907. III. számú rendeletével engedélyt adott Gyergyó-Szentmiklós nagyközségnek rendezett tanácsu városá alakulására, miután a község a törvény által megkivánt feltételeknek eleget tesz. Mint hogy a rendezett tanácsu városá alakulást kérő legtöbb adót fizetők többsége az általukulást csak az 1908. évi január hó 1-re kérte elrendelni, az előkészületek már most meg fognak tétetni, a végleges szervezés azonban csak a következő év elején fog keresztülvitetni. Ezzel két városa lesz vármegyénknek: városunk, a vármegye székhelye, a szellemi élet, Gyergyó-Szentmiklós pedig a gazdasági fejlődés, ipar és kereskedelem központja.

— Hírek a sepsiszentgyörgyi Székely kiállításáról. A kiállítás elhalasztásáról szóló híresztelések most már végték tárgyalanná váltak. Az állategészségügyi viszonyok ugyanis annyira javultak, hogy emiatt már a kiállítás biztosan megtartható lesz. Az állatorvostály eddigi bejelentései oly nagy arányúak, hogy a székelykiállítás állatállománya minden eddigi hazai kiállításainkat felül fogja mulni.

Csak ló és szarvasmarha máig 600 darab van bejelentve. A kiállítási helyiségek építését aug. 20-án fogja megkezdeni a rendezőség. Nem kis gondot ad a bejelentett kiállítási tárgyak fedelalá helyezése. Az állatok is mind fedett helyiségekben lesznek bemutatva. A kiállítás gőposztályán szintén impozánsnak ígérkezik. A rendezőség e hónap elején küldötte meg az összes gyáraknak a részletes prospektusokat és már is több mint negyven nagyobb cég küldötte be bejelentését. Akik esetleg tévedésből nem kaptak volna prospektust, azoknak — kivánságra — készséggel küldenek. A látogatók számát jelentékenyen emelni fogják a szomszéd Rumánia gazdái is, akiknek körében élénk érdeklődés van a székelykiállítás iránt s akik a tavalyi bukaresti kiállítás alkalmával tapasztalt magyar érdeklődést ez alkalomból készülnék viszonzni.

— Cselédszörő intézet szükségé. Mindennapi a pausz, hogy nincsen sem házi, sem gazdasági cseléd. Szóljon az a cselédszörözés akár egy évre is, a cseléd akkor hagyja ott gazdláját, mikor jól esik, nyíróan legégetőbb szükségben, mikor lámpával sem lehet valamire való cselédet kapni. Ezért áll elő az a lehetetlen állapot, hogy városunkban a legszükségesebb házi avagy gazdasági munkát is maga a gazda kénytelen végezni, reggel fát vágni és vizet hordani, egész nap pedig nehéz szellemi munkában sorvadni. Ilyen körülmények között csodálkozunk kell üzletembereink éhletelenségén, hogy a már minden vidéki városban meghonosított cselédszörözés beállításán nem gondolkodtak. Számítalan példa mutatja, hogy ez szoros hatósági felügyelet mellett tisztességesen jövedelmező üzletág, mely városunkban egyelőre ha nem is kizárólagosan, de mellékfoglalkozásképpen megvalósítva igen praktikus eszme volna, mely által a kereslet és kínálat megfelelő összhangba volna hozható. Ajánljuk üzletembereinknek mielőbbi megvalósításra.

— A katonai legénység őszi változásai. A közös hadügyminiszteriumnak most kiadott rendelete értelmében az ujonczok bevonulása az összes fegyvernembeli csapatoknál október 16-án fog megtörténni. Ezen a napon a bosznia—hercegovinai csapatok ujonczai, valamint azok az ujonczok is, akik három évi tényleges szolgálatuk fentartása mellett a normális létszámhoz nem szükségesek és csupán nyolcz heti kiképzést nyernek, szintén bevonulni kötelesek az egyéves önkéntesek, továbbá a haditengerészet és katonai méneskari legénység ujonczai október 1-én vonulnak be. A háromévet kiszolgált legénység szabadságolása részben közvetlenül a fegyvergyakorlatok után, részben az ujonczok bevonulása után történik meg. Ezen intézkedés a magyar korona országából ujonczozott csapatok létszám-tülpését kívánja elkerülni.

— Gyilkosság. Augustus 16-án este Gombos Ferenc csikszentkirályi vasuti pályáról eddig ismeretlen tettesek életveszélyesen bántalmazták. A csikmegyei közkórházba öntudatlan állapotban szállították be, hol folyó hó 18-án meg is halt. Felesége és öt hátrahagyott gyermeke siratja. Tettesek kézrekerítése miatt a nyomozás folyik.

— A megyei polgári leányiskolában a beiratkozás szeptember hó 2. 3. és 4-én lesz; 5-én felvételi és javító vizsgálatok; 6-án veni-sancte és a tanítás kezdete.

— Birák szervezkedése. Ismeretes, hogy a fizetésrendezésekről való törvényhozási intézkedések a bírósági tisztviselőkkel bántak a legmostohabban. Ahol legnagyobb a szükség az anyagi függetlenségre, akik a legfelelősségteljesebb hivatást töltik be, ott és azoknál a leggyaribbabb a fizetési és előléptetési viszonyok. Nem csodálkozhatunk, ha a birák közt az elégedetlenség mind jobban terjed s annak törvényes alakban kifejezését is akarnak adni. A testvér Udvarhelymegye bírói kara folyó hó 11-én a következő határozattal csatlakozott a mozgalomhoz:

„Dr. Gölner Béla kir. törvényszéki bíró elnökkel egyetemben az egybehívott értekezletet megnyitván, annak tárgyaúl a nagyváradi kir. itélő-

tábla területén működő bírának és ügyészeknek, továbbá a lugosi és aranyosmaróti kir. törvényszékek, járásbíróságok és ügyészségek, e kir. törvényszékek között határozatát jelölt meg. A jelen voltak hozzászólása és a tárgynak beható megbeszélése után az értekezlet egyhangulag hozta a következő határozatot: Az értekezlet a nyitrai kir. törvényszék területén működő bírának és ügyészeknek azt a határozatát mely szerint a bírói függetlenség erkölcsi és anyagi biztosítékainak kiépítése iránt indított mozgalom újból való felvétele tárgyában hozott és fentebb említett határozatokhoz lelkesedéssel csatlakozik, és elődázhatatlannak tartja az országos bírói nagygyűlésnek sürgősen leendő összehívását és megkeresi a szegedi kir. itélőtáblához tartozó birák és ügyészek bírósági és ügyészségi segédszemélyzet értekezletét előkészítő bizottságot, hogy az országos bírói kongresszus összehívása iránt haladéktalanul intézkedjék és a hazai összes bíróságokat és ügyészségeket a kongresszus helyéről, idejéről és a részvétel módozatairól értesíteni sziveskedjék és hogy a birák és ügyészek, valamint a bírósági és ügyészségi segédszemélyzet összes viszonyai és javadalmazása az 1869. IV. t. c.-ben lefektetett elveknek megfelelően elkülönítve külön státusba való vétele mellett véglegesen rendeztessenek, mindenkben, egészben magáév teszi a maga részéről azonban még azt is kívánja, hogy a lakbér — a végrehajtási törvény jelen intézkedéseinek érintése nélkül fizetés természetével ruházassák fel, és a nyugdíj megállapításánál annak összege is alapul véssék; végül előre kijelenti, hogy a Szegeden megtartandó országos bírói értekezleten képviseltetni fogja magát, és ezt a jegyzőkönyvet másolatban a szegedi végrehajtó bizottságnak és Magyarországot valamennyi törvényszékének, továbbá a sajtó nagyrésztének megküldeni határozza. Km. Dr. Gölner Béla kir. törvényszéki bíró, elnökhelyettes. Jakab János kir. törvényszéki jegyző, jegyzőkönyvvezető. — Felhívjuk bíróságaink figyelmét is e mozgalomra saját vidékükben. —

— Iskolai értesítés. A székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskolában a beiratások folyó évi szeptember 2. 3. és 4. napjain eszközöltetnek. A beiratásokat megelőzőleg folyó évi augusztus 31-én reggel 8—12-ig és délután 3—5 óráig tartanak meg a javító, pótló és kiegészítő vizsgálatok. A más irányú iskolákból át lépni szándékozó tanulókkal a felvételi vizsgálatok, nemkülönben a magánvizsgálatok is a beiratási napokban tartanak meg. A javító, valamint a teljes érettségi vizsgálatok szóbeli része szeptember 10-én délután 3 órakor; az írásbeli érettségi vizsgálatok szeptember 4. 5. és 6-án tartanak meg. E vizsgálatokra szeptember 3-án délután 5 óráig lehet jelentkezni. Minden az iskolára vonatkozó kérdésben készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

— Elszámolás. Minden tekintetben nagyon szépen sikerült táncz mulatságot rendezett augusztus 15-én este a felsziki egyetemi ifjuság. Az összes bevétel 293 kor. 60 fill. Az estélyen a nemes czél érdekében — a Báthory kápolna berendezése javára — felülfizettek: dr. Székely Manó 10 kor., Antal Dénes 10 kor., Mihály Gergely 10 kor., dr. Sipos Lázár 5 kor., Dénes Imre 2 kor., György Balázs 2 kor., Balogh Ignác 2 kor., Gráf Ádám 2 kor., Léhner Antal 2 kor., Antal Albert 2 kor., Kovács Kálmán 2 kor., Puskás Gábor, Deák Kálmán, László Gyula, Asztalos Béla, Gagy István, Fülöp József, Antal Gergely, Tatár János, Hankó Antal, Vihldorovics Sándor, Benkő József, Szócs István, N. N., Ferenc János, özv. Mihály Ferencné, Kovács Lajos, Puskás László, Leifel Miklós, Magyar Andor, Léhner Gyula 1—1 kor., Hoch Mihály 60 fill., Kovács Károly 50 fill., Baricz Imre 30 fill., Karda Károly 20 fillér. — Ezuttal is fogadják köszönetünket. Báthory emléke áldott legyen. **A rendezőség.**

— Elszámolás a kozmási bíróiról. A kozmási 48-as függetlenségipárt a nyergestetői honvédelmi leleplezésének 10 éves évfordulója alkalmából folyó hó 4-én zártkörű tánczestélyt rendezett. Az estély ugy erkölcsileg, mint anyagilag tényesen sikerült. Jelen volt az alsziki intelligenciának szíve-java. Az estély összes bevétele: 239 kor. 30 fill. Kiadás 196 korona 73 fillér. A zászló alap javára tiszta jövedelem maradt 42 korona 52 fillért. Felülfizettek Barabás Béla országgyűlési képviselő 10 kor., dr. Nagy György ország. képviselő 5 korona, dr. Györgypál Domokos orsz.

képviselő 10 korona, Amira János 5 korona, András Lajos 1 korona 60 fillér, Bartha Ferenc 3 kor., Bekk János 2 kor., Bardocz Mátyás 1 kor., Bándi Gyula 4 kor., Betegh Gyula 2 k., Cseh Vilmos 5 kor., Csutak Béla, Csutak Andor, Csizsér Ábel 40-40 fillér, Duducz Károly 4 korona, Farkas Imre, Jakab Gyula, dr. Kovács Albert, dr. Márton László, Szende János 2-2 kor., Miklósy József 8 kor., Mátyás István Udvar 4 kor., Szász Lajos 3 kor., Szvoboda József 4 korona, Timár László 5 kor., Zalán István 10 korona, Jancsó Béla, Puskás Lajos, Pálffy András, Szaniszló Kálmán, Tarsay Sándor, dr. Ujfalusi Jenő 1-1 korona, Truceza János 1 kor. 40 fillér, Scheffer Mátyás 1 kor. 60 fillér, Jakab Lajos, Kristó Ida, Kapai Gyula, Péter József, Vercsner Sándor 40-40 fillér. A felülírtakat a jótékony cél érdekében a rendezőség hálás szívvvel nyugtatványozza, köszöni.

A vasutak jövedelme európai országokban. Angliának minden lakósa 25-60 koronát fizet évenként vasuti fuvardíjnak. Schweizban 19 koronát, Franciaországban 11 60 koronát, Németországban 11 koronát, Belgiumban 11-30 koronát, Ausztriában 5-80 koronát, Magyarországon 3-90 koronát és Olaszországban 3-80 koronát.

Elszámolás. Augusztus hó 3-án megtartott Csikvármegye egyetemi estélyén felülírtak a következők: Becze Antal ügyvéd 40 kor., dr. Bocskor Béla vármegyei tiszti főügyész 50 korona, Éthés Zsigmond ügyvéd 50 korona, dr. Fejér Antal ügyvéd 50 korona, Fejér Sándor alispán 40 korona, dr. Fodor Antal kir. közjegyző 40 korona, dr. Györgypál Domokos orsz. képviselő 50 korona, Gyálkay Sándor törvényszéki elnök 40 korona, Kállay Ubul főispán 50 kor., Mikó Bálint ny. főispán v. b. t. t. 50 korona, dr. Nagy György orszgy. képviselő 20 korona, Pap Domokos műszaki tanácsos 40 korona, Pál Gábor főgimn. igazgató, kir. tanácsos 26 korona, Sümei Vilmos orszgy. képviselő 25 korona, Török Ferenc orsz. képviselő 40 korona, Zareczky Pál 12 k., Versényi Gábor 7 korona, dr. Szántó Samu 6 korona, Jakab József 6 korona, dr. Ujfalusi Jenő és Szvoboda Miklós 5-5 korona, Jeney László, dr. Fejér Dávid, Zakariás Manó, Száva István 4-4 kor., Dávid László, öz. Romfeld Félixné, dr. Csiky József, dr. Kovács József, Keresztes Antal, Becze Imre, Bächer Adolf, Józsa Géza, dr. Csédy András, Botár Béla 2-2 kor., X. Y. 1 korona. Az összes bevétel kitesz 1002 koronát. Levonva ebből 600 kor. 70 fillért kiadást, marad tiszta jövedelem 401 korona 30 fillér. Ezen összegből 200 korona 65 fillért a helybeli sétatér alapja javára, a csikszereadi takarékpénztárnál elhelyeztünk és 200 korona 65 fillért a gyergyószentmiklósi Kossuth szobor javára elküldtünk.

Helyreigazítás. A Csiki Lapok 33. számának Különfélék rovata alatt „Huzonöt-éves papi jubileum” czímen megjelent tudósítás utolsó részletében azon megemlíti, hogy „az ünnepi ebéd költségeire az ottani takarékpénztár 200 és a hívek által 300 korona adott” volna és „a fennmaradó összegből az ünnepelt nevére alapítványt tesznek”, — ez nem felel meg a valóságnak, mert az ünnepelő plébános oly gazdagon és fényesen saját költségén látta el vendégeit. **Egy jelen volt.**

A vasbeton főlényének egy újabb bizonyítéka. A vasbeton építkezések megbízhatóságának fölötté érdekes példáját nyújtja a tuniszi két öt emeletes gabona- és lisztraktár, amelyek a mocsaras rossz talaj miatt teljes egészükben a vertikálisról 25°-nyira elhajoltak anélkül, hogy bárhol megrepedtek volna: de még meglepőbb az, hogy őket vertikális helyzetükbe vissza is hozták minden sérülés vagy torzulás nélkül. Az épületeket nem pilótákra építették, hanem 3 méter mélységig lenyúló, 1 m² keresztmetszetű oszlopokra, amelyeket hossz-, szelesség- és átló-irányban tartókkal kötöttek össze. A felépítést teljesen portlandcementből készítették. Mielőtt az épület elkészült, rögtön ülni is kezdett a csak közel 25°-nál állapodott meg. A függélyes helyzetbe úgy igyekeztek hozni az épületet, hogy azt a részét, amelyik nem súlydöntés szintén súlydöntésre kényszerítették. Ezt akképpen érték el, hogy azon az oldalon egyrészt nagy mennyiségű földet elhordtak az alap körül, másrészt az épület emeleteibe 6000 tonnányi terhet hordtak. A súlydöntés 2500 tonnánál kezdődött s jó formán azután egy nap alatt be is végződött. A súlydöntés menete a következő volt: reggel 7 órkor 0-30 m., délután 2 órkor 1-84 m., délután 6 órkor 2-70 m., délután 7 órkor 3-00 m., d. u. 9 órkor 4-20 m., éjféltől 5-10. Az eredmény tökéletes volt, az egész épület, mint egy monolit fordult az épület hosszal, mint mindig párhuzamosan maradván, csak hogy az egész épület nivója mintegy 4-5 m.-rel lejjebb szállt (Engineering News 1907. április 25.) Pivny.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltó-üzlet Részvénytársaság. Budapest, heti jelentése a tőzsedforgalomról és a pénzpiacrol.

Budapest, 1907. augusztus 14.

A pénzpiac feszültségének állandó növekedése folytán az értéktőzsdén mind kedvezőlenebb helyzetben vannak, és a külföldről érkező kedvezőtlen hírek csak nagymértékben fokozzák a tőzsdé lanyhaságát. Az említett körülményeknél fogva támogatva ezáltal, hogy vételkedv egyáltalán nem mutatkozott, a hogy a folytonosan hanyatló árfolyamok következtében számos kényszereladás történt, a hétfői nap ismét az összes árfolyamoknak lényeges csökkenését hozta magával. Bár a tőzsdé hangulata tegnap és ma nagyobb pénzintézetek közbenjárása folytán, némileg megszilárdult, az árfolyamok a szenvedett veszteséget még nem bírták behozni.

A pénzpiac — mint már említettük — folytonosan szilárdul, ugyanarra, hogy az angol birodalmi bank csütörtöki ülésére a kamatláb újabb felemelésétől tartanak.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

4% magyar koronajáradék	92.-	91.30
Magyar hitel részvény	750.-	737.50
Magyar jelzálogbank részvény	480.-	434.-
Salgótarjáni közszékhely részvény	573.-	569.50

NYILTTÉR.

(E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztő.)

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, miszerint fiam Petres László helyett semmi néven nevezendő fizetést el nem vállalom Csikszeread, 1907. augusztus 15.

Petres Andras.

Nyilatkozat.

Folyó évi augusztus 4-én Ferenczi Béla k.-jegyző urat egy társaság előtt megsértettem. Ama sértő kifejezéseimet visszavonom. Kozmás, 1907. augusztus 19.

Kömény Gyula.

HIRDETÉSEK
olcsó árszámítás mellett
közöltetnek s felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG CSIK-SZEREDÁBAN
ÉS FŐKÖZPONTI BÜKSZADÓN.

A legelőnyösebb feltételek mellett nyújt kölcsönököt váltóakra, kezesek mellett és betétkészítésre.

Kölesönt ad továbbá részvényekre, értékpapírokra, arany és ezüst zálogtárgyakra.

Foglalkozik idegen pénznemek beváltásával és minden bankszerű dologgal.

Takarékbetéteket elfogad betéti könyvekre és folyó számlára 4 1/2 százalékos kamatozás mellett, a 10 százalékos tőkekamatadót is az intézet fizeti.

Bármily bankszerű felvilágosítással a legkészségesebben szolgálnak a bank kirendelt közegei az intézet helyiségében.

A Standard életbiztosító társaság főügynökségét is az intézet kezeli.

Az igazgatóság.

31-

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítjük a m. t. közönséget, hogy Gyergyószentmiklóson, a vasuti állomás közelében ez évi szeptember hó 1-én

SZÁLLÍTÁSI ÉS FUVAROZÁSI irodánkat megnyitjuk. Elvállalunk e szakmába vágó mindenféle szállítást, u. m. butorkocsikat, waggon ki- és berakást és beraktározást, áru kiszállítást az állomáshoz és beszállítást a felekhez felelősség mellett, a legolcsóbb áron.

Teljes tisztelettel
Zakariás István és Társa.

Hirdetmény.

A csikmadéfalvi közseyi iskolánál az I. s. tanítói állás nyugdíjaztatás folytán megüresedvén, arra 1907. év szeptember hó 1-ig terjedő határidővel pályázatot hirdetettik

illetmények: 1.) államségély és 5% os iskola pótdoból 800 korona. 2.) 6 öl lágy tűzifa. 3.) Jogosultnak korpótlék. 4.) Tiszteletes lakás az iskolával egy földel az emeleten. 5.) 1/4 hold veteményes kert 6.) A fizetés kiegészítést 1000 koronáig az 1907. évi XXVII. t. c alapján az iskolaszék. Kötelességek: 1.) az iskolaszék által kijelölendő tankötelesek tanítása. 2.) Lelkész akadályoztatása esetén a hittan beemléztetése. 3.) Vasár- és ünnepnapokon az összes tanköteleseknek a kápolnába vezetése és felügyelete. Erkölcös, példás jó magaviselet.

A pályázati kérvények oklevéllel és a szükséges okmányokkal felszerelve az iskolaszéki elnök nevére Csikrákosra küldendők.

László Gáspár,
iskolaszéki jegyző.

Fekete Imre,
lelkész, isk.-széki elnök.

AZ ŐSZÜLŐ HAJNAK

visszaadja az eredeti ifjúkori színetét a „Rák” hajregenerator. Hölgyeknek és uraknak állandó hajapulásra nélkülözhetetlen a Trifoleum (hajpetrol). Trifoleum, mely megszűnteti a hajhullást és a fejbőr korpásodását.

Illatszerek, arzenekesők, pudefek. — suly szerint — kaphatók

Fekete Vilmos
Hatszere-
tárában: Csikszereadban.

KITÜNŐ FAJ CSEMEGESZŐLŐT

5 kilogramm postaküldeményt szállít 4 koronáért bérmentve
Darvas Miksa szőlőkivitele Debrecen.

Husz szekér széna ELADÓ.

Czím: a kiadóhivatalban.

EGY VIZI MALOM

mellék épületekkel együtt kiadó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

A FENYÓFAÜZEMBEN

teljesen jártas, jeleuleg ís felmondatlan állásban levő, sok évi tapasztalattal és nyelvismeretekkel rendelkező nős hivatalnok állását változtatni óhajtja és e célból

fűrészkészítői állást

keres. Az illető Csik és Gyergyó füzletvi viszonyait teljesen ismerős. Kivánatra saját költségén személyesen teszi tiszteletét. Állást rövid időn belül foglalhat el. Szíves ajánlatokat e lap kiadóhivatala közvetít.

Üzletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. alatt nyílik meg.

Vau szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy Brassóban, Lencsor 28. szám alatt ideiglenesen

SZÜCSMŰNELY

nyitottam, hol kizárólag saját készítményű mindennemű női gallérok (bonk) karmantyuk (muffok), szörme, krimmer és szövet sapkák a legújabb divat után a legolcsóbb árak mellett kaphatók

Ugy a fővárosban, mint a külföldön szerzett tapasztalataim e téren abban a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legmesszebb menő izléseknek a legpontosabb és legnagyobb megelégedésre megrendelés után eleget tudok tenni.

A fent említettek kivül készítek a legújabb divat után mindennemű eszörme, női és gyermek-kabátokat, figarok és palétákat, egyszóval e szakmához tartozó összes czikkeket leggyorsabban pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett.

Ugyazintén elválllok bábéléleket, premezéseket, javításokat és átalakításokat.

Nálam vásárolt szőrméurak díjmentesen tisztítottak.

Becses partfogasát kérve. vagyok kiváló tisztelettel

Weiszfeiler Sándor,
pipere-szűcs.

Üzletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. alatt nyílik meg.

Képkerekek nagy választéka!

A közönség szíves figyelmébe!

A nagy közönség szíves figyelmét felhívom nagyválasztékú képkerekeimre és olcsó üvegezéseimre. — Elvállalom

EGÉSZ ÉPÜLETEKNEK ÜVEGEZÉSÉT,

bármily fajta és nagyságu üvegekkel. — Tehát ne mulassza el senki megtekinteni a m. kir. törvényhoz melletti üzletemben a szebbnél szebb és minden KÉPKERETEKET mielőtt azt másutt eligenyeket kielégítő készítetté, amit olcsón és gyorsan állítok elő. — Továbbá ajánlom küküllőmenti boraimat és líkőreimet, a legfinomabb teát és teamot, amiket szintén szolid árak mellett becsátok forgalomba kimer-semből.

Teljes tisztelettel:

Öz. KARDA LAJOSNÉ.

11-26

Mindenki, aki nálam legalább husz koronára vásárol, egy életnagyságu képet kap. Csupán három koronát kell fizetni a passa-portuért.

Olcsó és pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Brassóban saját telkemen (Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és külföldi márványokból faragtatok és csiszoltatok

SIREMLÉKEKET ÉS BUTOR-

márványlapokat. — Továbbá raktáron tartok: Gránit, Syenit, Labrador és Andesyt kemény közetű siremlékeket, amelyek kaphatók 20 koronától 2000 koronáig. — Mind első kézből a legolcsóbban szerezhetők be. — Ügynökök mellözésével kérem egész bizalommal hozzáam fordulni, mert ez által nagy megtakarítás érhető el.

Tisztelettel: **NAGY JÓZSEF** kőfaragó mester, BRASSÓBAN.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Butorvásárlók saját érdekükben cselekednek, ha egy látogatást tesznek * * * *

FOGOLYÁN ENDRE

NAGY BUTORRAKTÁRÁBAN
SEPSI-SZENTGYÖRGYÖN.

Állandó raktár mindennemű divatos butorokban.
Különlegességek háromszéki butorkészítményekben.

Nagy szőnyegraktár.
Saját kárpitos műhely.
Jó hírnevű varrógépek.

FÉRFI ÉS NŐI DIVATRAKTÁR.

15-25

ÓSZI TRÁGYÁZÁSHOZ A

THOMASSALAKLISZT

CSILLAG VÉDJEJEGYVEL

helyesen alkalmazva, min-legoesebb foszforsavas mű-
* munkákkal és árajánlat-
den növénynek legjobb és trágyája. Kívánatra szak-
tal készségesen szolgál *
Stern Marka

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST,
VI., Andrassy-ut 49. szám. 16 20

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vesérképviselője.
Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden szák olomsárral és tartalomjelséssel van ellátva.

Agrár Takarékpénztár r. t. csikszeredai fiókintézete.

Elzálogkölcsönöket nyújt 300 koronától kezdődőleg fél évi tőketörlesztést és kamatot magában foglaló részletfizetések ellenében 10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamaton. Magasabb kamatu előző kölcsönöket konvertál. Minden kölcsönt a leggyorsabban folyósít.

Lezárástól hat hónapig terjedő váltókat legoesebb kamat mellett.
Takarékbetéteket naptól-napig 4%-kal kamatoztat és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Uj persely-betét rendszer.

Előleget ad értékpapirokra és betárolt árakra.
Folyószámlai hitelt nyújt elfogadó biztosítékre.
Foglalkozik a bank- és pénzváltó-üzlet minden ágával, u. vásárol és elad a legmértányosabb áron

értékpapirokat, sorsjegyeket, idegen pénzeket stb.

Elad sorsjegyeket esekély havi részletfizetésre (az első részlet lefizetése után a nyereség már a vevőt illeti.)

Szelvény beváltás. Osztályosorsjegyek föelárusító helye.

Utalványok és hitellevelek bel- és külföldre. 21-52

Elvállal tőzedei megbízásokat és átutalásokat bármely piacra. Az intézet képviseli az ország legrégebb és legnagyobb „Triestzi általános biztosító társaságát” és eszközül tüzz-, üveg-, jég-, betűrés-, élet- és baleset biztosításokat.

A CSIKSZEREDAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A HELYBELI TŐKÉK PÉNZINTÉZETE.

ALAPITTATOTT 1883-BAN.	ALAPITTATOTT 1883-BAN.
Betét állomány	egy millió korona.
Értékpapir készlet	350.000 korona.
Tartalékalap	85.000 korona.
Alaptőke	200.000 korona.

Megtakarított tőkék biztos elhelyezése.

Kölcsönöket nyújt váltókra, hosszú lejáratú kötelezvényekre, tisztán 5-6%-os féléves kamatfizetés mellett is, alapkamat, mellékes kamat, kezelési- és egyéb költség felszámítása nélkül.

Betáblázásra adott kölcsönöknél a fél tetszése szerinti részletekben, vagy teljes egészében bármikor visszafizetheti a tőkét, anélkül, hogy e címen bármi néven nevezhető utánfizetésre volna köteles.

Más intézeteknél fennálló adósságokat a fél költsége és utánjárása nélkül kifizet és konvertál.

Előlegeket nyújt: értékpapirokra, sorsjegyekre és egyéb biztosított értékekre.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Vásárol és elad értékpapirokat, sorsjegyeket.
Bevált idegen pénzeket.
Folyószámla hitelt nyújt.
Elvállal megbízásokat és pénzbeszedéseket a helybeli piacra

Hivatalos helyiségei: saját házában, mindennap délelőtt 8 órától nyitva vannak.

36-52

Répati gyógysavanyu- viz

naponta friss töltésben kapható:

Niszel Lőrincz
= és Testvére =
* kereskedésében *
= Csikszeredában. =

12-52

AUTOMOBILOK

személy- és teherszállító.

AMERIKAI IRÓGÉPEK
legujabb „Monarch”, látható írással
Husz havi részletre.

Tűzmentes pénzszekrények.
Orchestrion, zenélő automata (pénz bedobással) és gramofonok.

RIEMER O. BRASSÓ.
Hosszu-utca 14. sz. 17-20

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRKERESKEDÉS

NYOMTATVÁNYRAKTÁR.

KÖNYV-ÉS HIRLAP- KIADÓVÁLLALAT.

SZVOBODA JÓZSEF * CSIKSZEREDÁBAN.

Ajánlja a legujabb rendszerű gépekkel, betűkkel és díszítményekkel duosan berendezett könyvnyomdáját, hol olcsó árban és izléses kivitelben készíttetnek mindennemű társadalmi, kereskedelmi és ipari czélokra szükséges nyomtatványokat, ugymint nagyobb terjedelmű művek, árjegyzékek, béli és esküvői meghívók, eljegyzési kártyák stb. Gyászjelentések és szalagok a legrövidebb idő alatt készülnek.

Gazdagon berendezett nyomtatványraktárában folyton készletben tart mindennemű községi, közigazgatási és egyházi nyomtatványokat. — Ügyvédi és magáncélokra szükséges nyomtatványok, u. m. kötelezvények, adásvevési szerződések, meghatalmazások stb., jó minőségű papírra nyomva.

Könyv-, papir- és írószerek kereskedésében nagy választékban raktáron vannak helybeli saját felvételű tájképes levelező lapok, valamint mindenféle művészies kivitelű képes lapok és üdvözlő kártyák. Iskolai és irodai felszerelések, ugymint tankönyvek, rajztáblák és füzetek, festékek, vonalzó, hangszerek. Finom irodai író és fogalmi papírok, fekete és színes tinták, tollak, tinta-tartók, ostyák színes zsinórok.

Legelterjedtebb és legtartalmasabb lap az egész vármegyében **A „CSIKI LAPOK”**. Nagy elterjedtségénél fogva hirdetések közlésére a legalkalmasabb. Hirdetések olcsó díjszabás mellett számíttatnak. — Előfizetési ár egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Hosszurovó Cement Födélcserép

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15. Iroda: Kapu-utca 15.

34-
Nyomatok: Szvoboda József könyvnyomdájában, Csikszeredában, 1907